

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR HÍRADÓK

T. Nemzeti Múzeum könyve

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 242 (2526) szám.

Kedd

Nagyvárad, 1940 november 12

A kormányzó jelenlétében folyt le a szegedi egyetem ünnepies megnyitása

Szeged népe nagy lelkesedéssel ünnepelte a kormányzót

Szeged. (MTI.) Horthy Miklós, Magyarország kormányzója a m. kir. Horthy Miklós Tudományegyetem ünnepélyes megnyitására hétfőn délelőtt 11 órakor Szegedre érkezett. A virágokkal, nemzeti színű lobogókkal és zöld galnyakkal díszített pályaudvaron Horthy Miklós kormányzót ünnepélyes fogadtatás várta.

A Kormányzó Ur a Himnusz hangjai mellett szállt le kocsijáról. A kocsiról lelépő államfőt Teleki Pál gróf miniszterelnök és Varga József, a kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium vezetésével megbízott iparügyi miniszter, mint Szeged város országgyűlési

képviselői fogadták. Tukats Sándor főispán és Pálffy József polgármester Szeged város nevében üdvözölte a kormányzót.

Horthy Miklós kíséretével és a fogadására megjelent előkelőségekkel együtt az állomásról gépkocsin az egyetemhez hajtatott. Az útvonalon a pályaudvartól egészen a központi egyetem bejáratáig tanulói fűjesség sorakozott fel magyar nemzeti színű zászlócskákat lobogtatva. A tanulói fűjesség sorfala mögött Szeged város közönsége állt tömött sorokban és mindenütt lelkesen ünnepelték a tiszparti városba érkezett államfőt.

Az egyetemekre hárul a jövő magyar élet irányítóinak nevelése

— mondotta beszédében a Kormányzó

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Magyarország kormányzója a szegedi Horthy Miklós Tudományegyetem hétfő délelőtti ünnepélyes megnyitása alkalmából a következő beszédet mondotta:

— A kolozsvári m. kir. Ferenc József tudományegyetem hazatért régi otthonába, hogy húsz évi száműzetés után újra Erdély fővárosában folytassa művelődésünket gazdagító érdemes munkásságát. Magyarország törvényhozása ez ünnepi alkalommal megemlékezve Szeged szab. kir. városának, amely az egykor falai közé menekült egyetem fennmaradását biztosította, áldozatairól, elismerésképpen Szegeden új egyetem felállítását rendelté el.

— A nevemet viselő szegedi tudományegyetem megnyitásának mai örömmünepén megelégedéssel gondolok vissza a nemzeti újjáépítés útján első sorsdöntő napjaira. A történelem színe előtt Szeged az a nagy érdem, hogy a nemzeti újjászületésnek ez a város volt a bölcsője. Elismeréssel emlékezem meg Szeged népének két évtizedes lelkes, lankadatlan magyar munkájáról, nemzeti művelődésünknek hozott nagy áldozatairól is. Ennek a szegedi munkának és áldozatnak gyümölcse érett be a menekült erdélyi egyetem számára emelt pompás épületekben most az új szegedi egyetem alapításával.

— Erre az egyetemre nagy feladat vár a magyar jövő megalapozásánál. Egyetemünk jövő sorsa azon is fordul, hogy milyen lesz a műveltsége. Ha meg akarunk állni a népek nagy versenyében, sok tudásra és alapos ismeretre, derék, munkás, jellemes, művelt magyar ifjak ezreire van szükségünk. Ennek az új, erősebb magyar nemzedéknek felnevelése iskoláink feladata és ebben valamennyi iskola között járjanak elől az egye-

temek. A tudományos művelésen felül az egyetemek kötelessége a nép lelkét építő papok és testét gondozó orvosok, az ifjúságot nevelő tanárok és az államot igazgató tisztviselők, a gazdasági munkát irányító szakférjfiak és a művelődést gyarapító tudósok gondos és alapos előkészítése hivatásukra.

Teleki Pál miniszterelnök:

„Az idők nehezek... azonban ennek a nemzedéknek nincs joga sem félni sem megijedni“

Szegedről jelenti a MTI: A MEP vasárnap esti vacsoráján Tukats Sándor dr főispán meleg szavakkal köszöntötte Teleki Pál miniszterelnököt, utána Széchenyi István, a MEP szegedi szervezetének elnöke üdvözölte a vendégeket, majd Pálffy József dr polgármester, a város nevében mondott üdvözlőbeszédet. Ezután Teleki Pál gróf miniszterelnök állt fel szólásra.

— Ma minden ajkon ugyanaz van és minden agyban ugyanaz lüktet, ezért jobb beszélni róla: az egyetemről és a jogi fakultásról — mondotta többek között a miniszterelnök. Szeretném ezt a kérdést két szempontból megvilágítani. Egy egyetem nem az által teljes, ha meg van minden fakultása

— De van egy másik szempont. Ez az államszolgálat. Visszatért Erdély és a sulypontot ide, Erdélybe kellett fektetnünk. Két évvel ezelőtt mint végvárról, mint a legfontosabb városról, Kassáról kellett elsősorban gondoskodnunk, mint amely város mindig a kultura központja volt. Most ugyan az a helyzet Erdélyben. Különösen végvár Kolozsvár, amely csaknem közhajításnyira van a határtól. Ezen a területen a magyar kultura már veszendőbe kezdett menni. A magunk mindenképpen korlátozott erejének fő részét most tehát ide kell bevetnünk és ez az erő és szellemi szempont él is korlátoz is.

— Az idők nehezek Talán sokkal nehezebbek, mint sohan hiszik, mert legtöbb ember csak

— Az egyetemekre hárul a jövő magyar életben vezetésre hivatott új értelmiség réteg nevelésének egészséges, magyar keresztény és szociális szemlélete irányításának nagy nemzeti feladata. Ezt a feladatot csak okos munkamegosztásban tudja majd teljesen megoldani, a tudományok egy-egy csoportjának alaposabb művelésével és oktatásával.

— A szegedi egyetemnek különös gondot kell fordítani a természettudományok korszerű művelésére, eredményeinek ismertetésére, különösen a régebben annyira elhanyagolt alföld kulturájának szolgálatára az alföldi táj szemléletének, az alföld népében rejlő őserőnek felkutatására és művelésére. Hiszem és remélem, hogy a szegedi egyetem tudós tanárai nemes lelkesedéssel fogják versenyre kelni a többi magyar egyetem tanáraival és hűek maradnak a szegedi gondolathoz, amely a város falai közül két évtizeddel ezelőtt indult el és ma aktuálisabb, mint valaha. Mi voltunk az előfutárjai annak az irányzatnak, amely a nemzeti eszme erősebb kimunkálásával a nemzeti, a faji szolidaritás tökéletesebb kiépítésével és a szociális gondolat elmélyítésével és kiterjesztésével ma már nemcsak nálunk, hanem lassanként egész Európában minden nemzet sajátos gondolkodáshoz képest érvényesül.

— A szegedi gondolat útján akarunk tovább haladni, nem idegen úton, hanem a mi magunk sajátos útján, amelyen barátaink oldalán már eddig is jelentős eredményeket értünk el.

— Amidőn ezt az egyetemet rendeltetésének átadom, akkor bizonyos vagyok benne, hogy méltó hajléka lesz az ezer éves magyar kultúrának. Ebben a meggyőződésben kérem egész jövő működésére a Mindenható áldását.

pillanatnyi nehézségeket lát. Ebben az országban szükséges volna több bátorság, de nem szükség a bátorság jogcíme alatt a vakmerőknek és gyáváknak vegyes összegyűjtése. Ebben az országban szükség van kitartásra, de nem az egymás lebunkázásában való kitartásra, hanem a csendes kitartásra, a hétköznapi kitartásra. Mindenki kitartására a maga helyén anélkül, hogy a másikat sokat kritizálnák. Erre a kettőre van szükség. Szükség van tehát arra, hogy bátran szembenézve a nélkülözésekkel és nehézségekkel, általánosakkal és helyiekkel, kitartással szolgáljuk a magunk jövője kimunkálását azon az igen nehéz úton, amelyen vagyunk.

Először a kulturális vonalat szolgáltuk. Szolgáltuk erősen. Sokan kritizálták is, hogy miért áldozunk mindent a kultúráért. Azután szolgáltuk a politikai vonalat, majd szolgáltuk a katonait és ezt is tovább kell folytatnunk. (A közönség lelkes tapsa szakította félbe a miniszterelnök szavait.)

A mai nemzedéknek nincs joga sem megijedni, sem félni.

Hosszantartó lelkes taps követte a miniszterelnök szavait, majd Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter állt fel szólásra és mondott beszédet.

Borzalmas erejű földrengés pusztított Bukarestben

Kártyavárként omlottak össze a modern blokk-házak. A vidéki nagyvárosok utcái is félig romokban hevernek

Erdélyben is súlyos károkat okozott a földrengés

Vasárnap éjszaka három órakor borzalmas erejű földrengés vonult végig Erdély és Románia egy részén. Ilyen nagyarányú földrengés magyar területen a kecskeméti földrengés óta, nem is volt. Az Erdélyben és Románián átvonult földrengés méretei még tisztázatlanok és a részletek is hiányoznak, de eddigi jelentéseink szerint a földrengést Bukarestben érezték a legerősebben és ott is pusztított legjobban. Jelentéseink a következők:

Három percig tartott a földrengés Bukarestben 600 halott és sebesült a Carlton-palota romjai alatt. A magyar követség tagjai sértetlenek maradtak

Bukarestből jelentik: (NTI.) Vasárnap hajnalban 3 óra 39 perckor olyan heves földrengést észleltek a román fővárosban, amilyenre még eddig nem volt példa. A földrengés három percig tartott és a kilencedik fokot is elérte. A tudósok szerint a tizedik fog már katasztrófát jelenteni. Az emberek a zuhogó eső dacára is kifutottak az utcára. A házakon mindenütt erős repedések ástának. Zsindelyek hullottak le, tűzfalak dőltek le. Az utcákon mindenütt romhalmazok láthatók. A város közepén egy tíz emeletes palota összedőlt. Ebben az épületben volt Bukarest legnagyobb mozija. A mentést a katonaság végzi. A külföldi távbeszélőforgalom reggel 9 óráig igen nehéz volt.

Bukarestből jelentik: (MTI.) Vasárnap hajnalban 3 óra 13 perckor percekig tartó földrengés pusztított Bukarestben. A földrengés kilenc fokos volt. Nincs ház a városban, amelyen ne volna repedés. Sok régi ház igen súlyos sérüléseket szenvedett. Kémények dőltek le. A 14 össze. Az egész épület egy romhalmaz. A ház lakói közül mintegy 600 halottá és sebesültre lehet számítani. Az egész ház környékét elzárták a forgalom számára. Most folyik a törmelések eltakarítása és a halottak kiásása. A szerencsétlenség színhelyére elsőnek a német katonaság érkezett meg. Nagyon sok bérházból kiköltöztek az emberek. A kár felbecsülhetetlen. A villamosok nem közlekednek. A magyar követség külső vagy belső tagjai közül senki sem sebesült meg. Ugyanígy sértetlenek a román fővárosban tárgyaló magyar bizottság tagjai is. A követség épületében sem esett semmi kár.

A mentési munkálatok.

Bukarestből jelentik: (NTI.) A vasárnap hajnali nagy földrengés a román fővárosban rengeteg kárt okozott. A román rádió felszólította az összes mérnököket és építészeket, továbbá a romtakarító alkalmatosságokkal rendelkező vállalatokat, hogy azonnal jelentkezzenek a Carlton épülete előtt. A földrengés a város egyéb részein is nagy károkat okozott. A romok eltakarítása állandóan folyik. A hatóságok elrendelték az üzletek nyitvatartását. A

téglát, meszet, épületfát, üveget, vasat árusító üzleteknek állandóan nyitva kell tartaniuk, úgyszintén a gyógyszeráraknak is. Az összes bukaresti orvosokat berendelték szolgálatra. Bukarest képe jelenleg egy megbolygatott hangya-

Borzalmas méretű pusztítások a vidéken

Összeomlott a doftanai börtön

Bukarestből jelentik a Stefani-ügyönyökés: A vidékről érkező jelentések ijesztők: Bărlad, Teckuci, Galac, Giurgiu, Buzau, Ramnicul-Sarat, Ploiesti, Husi, Cămpina és még 20-30 város félig romokban hever. Eddig Galacban magában 21 halot és 190 sebesült van. A villamosközpont nagyfeszültségű vezetékai házakra estek és tüzeket okoztak. A székelyház összeomlott, úgyszintén a Szent Heléna-templom. Az állomás és a vasúti gyár épületei teljesen elpusztultak. A város külső részein számtalan ház összedőlt.

Buzauban borzalmas a pusztítás. Sok halott van és több száz ház pusztult el. Ploiestiben a Centrál-hotel most már csak romhalmaz. A városháza, a rendőrkapitányság épülete, kereskedelmi kamara és több nagy palota összemolban van. Még nincs hír róla, hogy itt mi az áldozatok száma. Panciu és Odobesti teljesen romokban hever.

A közegészségügyi miniszter sietve mentőcsapatokat szervezett és kirendelte őket azokra a helyekre, ahol a legnagyobb szükség van rájuk: Focsainaba Buzauba, ahol a pusztulás borzalmas méreteket öltött. Késő délután jelentették, hogy Bukarest—Konstanza, Bukarest—Giurgiu és Bukarest—Zsombolya közötti vonalakon a vonatközlekedés újra megindult, míg a többi vonat nem közlekednek. Legújabb hí-

Figyelje Halász Imre

szücs üzletét. Nagyvárad, Színház-u. 4
Ahol olcsón és izlésesen beszerezheti szörme szükségletét. Pontos kiszolgálás.

Legújabb modellek.

bolyhoz hasonlít. Gépkocsik szállítják a törmelékét és a sebesülteket. A lakosság nagy része az utcákon didereg. A katonai parancsnokság elrendelte, hogy vasárnap estétől katonai őrzőjáratok cirkáljanak az utcákon, akiknek a rendfenntartáson kívül a bajbajutottakat is segíteni kell.

Bukarestből jelentik: (MTI.) A vasárnap nagy földrengésben összedőlt Carlton-palota romjai alól eddig 40 halottat ástak ki. A halottak száma azonban sokkal nagyobb lesz. A halottakat a városi halottas kamrába szállították. A román rádió felszólította az összes lelkészeket, hogy hétfőre virradó éjszaka a halottas kamrában virrasszanak a halottak mellett és készüljenek fel a haldoklóknak az utolsó szent-égekkel való ellátására.

A mentés munkálatait a vasgárda a német katonasággal együtt végzi. A rádió felszólította a város lakóit, hogy drótkötelet és traktorokat bocsásson a mentő különítmények rendelkezésére.

rek szerint Bărladban ezideig 15 halottat és 60 sebesültet találtak a romok alatt. Precuciban 7 halott és 18 sebesült van. A cămpinai Doftana-börtön összeomlott. Foglyai közül mintegy száz életüket vesztették. (MTI.)

Moszkvában is érezhető volt a földrengés.

Moszkva. (Német Távirati Iroda.) A földrengést Moszkvában is érezték. Érezhető volt azonkívül Ursk, Charkov, Kiev és Kisenev városokban is. Utóbbi helyen épületek is megrongálódtak. Istanbuli jelentés szerint ott is három erős lökést érezték. (MTI.)

Dobruzsában is sok ház összeomlott.

Belgrád. A Politika szófiai jelentése szerint a romániai földrengést Dobruzsában is erősen érezték. Sok ház összeomlott, még több megrongálódott.

A lap jelentése szerint **Bendandi**, az ismert olasz földrengésszakértő kijelentette, hogy a tegnapi földrengések az első megnyilvánulásai annak a sorozatnak, amely a napfoltok működése következtében esedékes. A mostani földrengéseket a rengések egész sorozata követi, mégpedig Svájcban, a Földközi-tenger mentén, Kanadában és az Andok-hegységben. A földrengések egy hónapig is eltartanak.

Súlyosan megrongálódott a csíksomlyói kegytemplom is

Budapestről jelentik: (MTI.) A magyarországi Földrengéstani Intézet budapesti közlései november 10-én hajnali 2 óra 4 perckor erős közeli földrengést jeleztek. Eddig Nagyszalontáról, Nagyváradról, Marosvásárhelyről,

Sepsiszentgyörgyről, Kézdivásárhelyről, Székelyudvarhelyről, Borszékről, Gyergyószentmiklósról, Csíkszeredáról, Csíksomlyóról, Kolozsvárról, Szászrégenből, Zilahról, külföldről pedig Szófiából, Belgrádról, Stockholmból futottak be észleletek a földrengésről. Az intézet kéri azokat, akik valamit észleltek, hogy megfigyeléseiket írják meg. Az intézet címe: Budapest, Deák Ferenc-utca 12.

Budapestről jelentik: (MTI.) Sepsiszentgyörgyön a földrengés komolyabb kárt okozott. Csíkszeredáról azt jelentik, hogy a híres somlyói kegytemplom a földrengés következtében megrongálódott. A nagy orgona feletti rész összeomlással fenyeget. Több helyen megálltak az órák, a függőlámpák kilengtek és a hátorok reccsogtak. Nagyváradon is észlelték a földrengést. Több helyen megálltak az órák. Nagyobb kárról vagy haláles áldozatról még nem érkezett jelentés. Marosvásárhelyen a városháza komolyabb sérüléseket szenvedett.

Nagyvárad 1, Postaiók 160

cimre közölje ha írógépet akar venni, mi vételkötelezettség nélkül díjmentesen bemutatjuk legjobb

írógépeinket,

melyek készpénzár mellett részletre is vásárolhatók!

Megisméltődtek a földlökések Bukarestben

Kigyulladt a Carlton hotel romjai között az olajtartály

Bukarest. (MTI.) Bukarest a szombat éjjeli katasztrófális emlékü földrengés hatása alatt áll. A lakosság jórésze az éjszakát vagy ismerősök házaiban tölti, amelyeket nem rongált meg a földrengés, vagy pedig az utcákon tartózkodik. Növelte az aggodalmat az a körülmény, hogy újabb földlökések voltak észlelhetők tegnap, sőt

ma reggel négy órától ismét erősebb lökés vált érezhetővé.

Ma reggel 8 óra 44 perckor budapesti időszámítás szerint igen jól érezhető erősebb, többször megisméltődő lökések következtek be. A lakosság legnagyobb része ismét újból az utcákra menekült. A fővárosban a házak annyira megrongálódtak, hogy szakértők véleménye szerint egy körülbelül négy fokos erősségű újabb földrengés kiszámíthatatlan következményekkel járhat.

A Carlton palota romjainak eltakarítása még mindig folyik. Nagyon meglehetően a munkát, hogy a központi olajtartály kigyulladt és a romok nagyrészt lángborította. A vízvezeték is megrepedt és a pincehelyiségeket víz árasztotta el. Az összeomlott palota pincéjében még életben maradtak tartózkodnak, akik csodálatos módon telefonösszeköttetésben áll-

nak a várossal. Ezeket az a veszély fenyegeti, hogy a beömlő víz megfullasztja őket.

Bezárták az iskolákat és a zenés szórakozóhelyeket.

A főváros összes épületeit a rendőrség megvizsgálja és ha szükségesnek látják, kilakoltatja az ottlevőket. A zenés helyiségeket bezárták. A tanítás szünetel, a közhivatalokban nincs munka.

A vidékről is borzalmas hírek érkeznek. Foksanál házaiknak 70 százaléka összedőlt. 22 halott és 31 súlyos sebesült van itt. Panciu városa teljesen romokban hever. Eddig 23 halott és 61 súlyos sebesült áldozat van. Nagy pusztítást végzett a földrengés a kőolajvidéken is, ahol felbecsülhetetlen károkat okozott. A kőolajvidéken fekvő városokban az összes épületek megrongálódtak. Több ház összedőlt. A halottak és sebesültek száma sok. Moraniban a föld megrepedt és forró víz ömlik ki a hasadékból.

A lakosságot az egész ország területén felszólították, hogy vegyen részt a mentési munkálatokban és nyissa ki házaikat azok előtt, akik földönfutókká váltak.

Bukarest egy légi támadást átélt város képet nyújtja. A törvényszéki bonctani intézetbe éjjel 2 óráig 46 halottat szállítottak be. Ezek közül csak néhányat lehetett agnoszkálni.

Molotov berlini látogatása a világérdeklődés középpontjában

Előre megjelölt politikai és gazdasági kérdéseket tárgyalnak meg és nem hanyagolják el Törökország helyzetének kérdését sem

Róma. (MTI.) Molotov külügyi népbiztos berlini látogatása Rómában nagy feltűnést keltett. Ebben a látogatásban Rómában a háború újabb szakaszának első diplomáciai megnyilvánulását látják, amelyet Hitler legutóbbi müncheni beszédével diplomáciai és katonai léren egyaránt megkezdett. Az olasz lapok nem közölnek magyarázatot a látogatással kapcsolatban, de egyes lapok berlini tudósításai érdekes útmutatásokat tartalmaznak annak jelentőségéről. A *Telegrafo* szerint német politikai körökben hangoztatják, hogy Molotov berlini látogatása során előre megjelölt politikai és gazdasági kérdéseket vizsgálnak meg. Nem hanyagolják el Törökország helyzetének kérdését sem. Utalnak arra, hogy Molotov látogatásáról már több ízben szó volt. Ugyancsak emlékeztetnek az 1939. október 19-iki német-szovjet-országi közös nyilatkozatra, amely szerint a Szovjet és Németország újabb tanácskozást folytatnak abban az esetben, ha a szövetséges hatalmak elutasítják Hitler békejavaslatát.

Az olasz sajtó hangoztatja, hogy a tengelyhatalmak nem hajlandók megalkuvásra.

Róma. (MTI.) Hitler müncheni beszéde alkalmat adott az olasz sajtónak arra, hogy kifejezésre juttassa Olaszország szilárd elhatározását a háborúnak a végsőig való folytatására. A *Messagero* hangoztatja, hogy a tengelyhatalmak már semmiféle megalkuvásra sem hajlandók. A *Corriere della Sera* berlini tudósítója szerint Hitler beszédéből arra lehet következtetni, hogy Németország a legmegfelelőbb

pillanatban újabb gyors és merész támadást indít Anglia ellen.

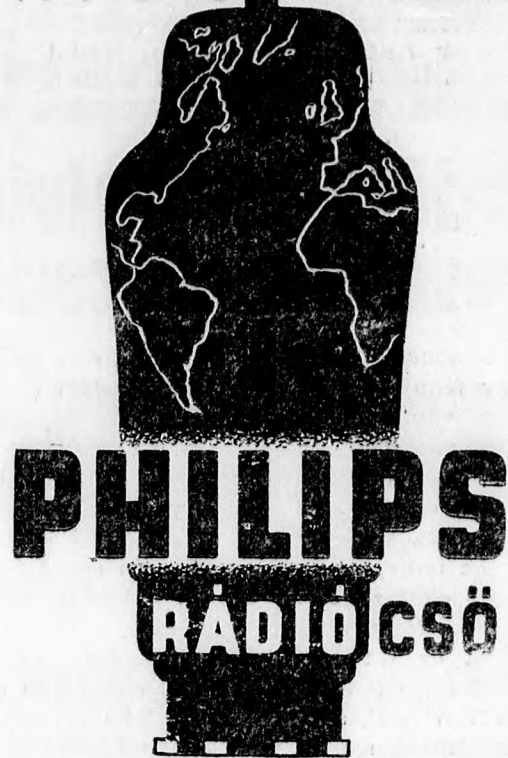
Az újrendezés kérdésében Oroszország is nagy és döntő szerepet fog játszani — írja a Völkischer Beobachter.

Berlin. (MTI.) Német politikai körök és a közvélemény is igen nagy jelentőséget tulajdonítanak Molotov berlini látogatásának. Molotov Sztalin legbensőbb munkatársa és bizalmasa. Mint a népbiztosok tanácsának elnöke és a politikai iroda tagja egyik leghatalmasabb és legtekintélyesebb államférfiú Sztalin környezetében s eddig még soha sem hagyta el a

A török kérdés a legfőbb tárgya a berlini megbeszéléseknek. Olaszországnak Moszkva felé kell tájékozódnia

Belgrád. A *Vreme* jelentése szerint Molotov tanácskozásaival kapcsolatban megállapítható, hogy a tárgyalások első vonalában a háromhatalmi egyezmény államai között gazdasági együttműködés kimélyítése áll. Olaszország óriási mennyiségű nyersanyagra szorult, amit Németország nem tud kielégíteni. Az óceáni utak el vannak zárva, így Moszkva felé kell tájékozódni. Hasonló a helyzet Japán iránt is. Kétségtelen, hogy Japán a leghatásosabban közreműködik az Európa-Ázsia csoport kialakulásában érdekében. A legnagyobb érdeklődést Törökország magatartása váltja ki. A török kérdés kétségtelenül a legfőbb tárgya a berlini megbeszéléseknek. Erre mutat, hogy Pa-

A VILAG HANGJA

Szovjet területét. Hitler hatalomrajutása óta most történik először, hogy irányadó szovjet-ország államférfiú látogat el Németországba. Politikai körök szerint ez a látogatás éppen most a Németország és az angol világ közötti döntő politikai küzdelem csúcspontján élesen megvilágítja a valódi hatalmi helyzetet.

A *Völkischer Beobachter* „Németország és Szovjet-Oroszország” című vezércikkében többek között így ír:

Az Angliával folyó végső leszámolás közből Német- és Olaszország Európában, Japán pedig a Távolkeleten új világpolitikai és a nemzetek együttműködésének új formái felé haladnak. Ennek az újrendezésnek keretében Oroszország is nagy és döntő szerepet fog játszani. Már megtörténtek a moszkvai új japán nagykövét első megbeszélései. Emlékeztetünk ezzel kapcsolatban azokra a szavakra, amelyeket a birodalmi külügyminiszter 1939 szeptemberében Moszkvában való utaztatókor mondott, kifejezve azt a felfogását, hogy Németország és Oroszország együttműködése a Japán és Oroszország közötti kérdéseket is alkotó irányu fejlődés felé fogja terelni. Helyesen teszi tehát a világ, ha Molotov berlini látogatását a világpolitika nagyobb keretében beillesztve mérleget.

Molotov berlini útjának célja: az Atlanti- és Csendes-óceánok közötti gazdasági együttműködés megvalósítása.

Belgrádból jelentik: (MTI.) A jugoszláv sajtó igen nagy figyelmet szentel Molotov berlini látogatásának. A lapok azt írják, hogy Molotov utazásának főcélja az Atlanti-óceán és a Csendes-óceán közötti nagy gazdasági együttműködés megvalósítása. A *Politika* írja, hogy egy nagy gazdasági blokk létrehozataláról folynak majd tárgyalások.

pen, Németország legügyesebb diplomatája, ma ismét Berlinbe érkezik, ahol biztosra veszik, hogy a tárgyalások döntő jelentőségűek lesznek valamennyi keleti kérdésben. Berlinben híre jár, hogy a tárgyalásokra Ciano is odaérkezik.

Meghalt Chamberlain angol miniszterelnök

Londonból jelentik: (Reuter.) Chamberlain volt angol miniszterelnök szombaton este 71 éves korában meghalt. Chamberlain halála előtt önkivételbe esett. Legutóbb gyöngye egészségi állapota miatt mondott le a miniszterelnökségről. — Azóta állandóan gyengélkedett.

Belvárosi Filmszínházban
Csak ma és holnap gyönyörködhetik
Páger Antal, Gordon Zita, Rádai
Imre, Rajnai G. gyönyörű filmjében

ÉVFORDULÓ

Erdély és a Felvidék sorsközösségéről beszélt Losoncon Árvay Árpád képviselő

Losonconról jelentik: Losonc városa vasárnap nagy fényvel ülte meg a cseh uralom alól való felszabadulásának évfordulóját. Ez alkalomra a város vezetősége meghívta Lukács Béla földművelésügyi államtitkárt és az erdélyrészi képviselők csoportjából Árvay Árpád nagyváradi képviselőt.

Az ünnepség a város főterén emelt országfi zászló előtt zajlott le s azon a losonci lakosság több ezer főnyi tömege jelent meg. A bevezető beszédét dr. Giller János felvidéki képviselő mondotta, aki hálás szavakkal emlékezett meg a gondviselésről, amely a csehektől megszabadított városát, majd nagy felháborodással ítélte el azokat a felelőtlen akciókat, amelyek épp a napokban kerültek napvilágra. Lukács Béla államtitkár ünnepi beszédében azzal a szomorú helyzettel foglalkozott, amelyben a Felvidék ma-

gyar lakossága élt a cseh megszállás napjaiban.

A következő szónok Árvay Árpád nagyváradi képviselő volt, aki testvéri szóval köszöntötte Losonc város lakosságát és utalt arra a sorsközösségre, amely a Felvidék és Erdély életében mutatkozik. Elmondta, hogy Erdély nagy elhatározásokkal tért vissza az anyaországhoz. Elsősorban is minden veszéllyel szembenézünk, nemzeti élszantsággal lép be a magyar közéletbe és legfőbb feladatának tekinti a mai időkben oly fontos lelkiismeret és kötelességvállalás minden téren való nyilvánítását. A munka szeretete és mélyesége, bizakodó hit kell eltöltsön minden magyar embert, aki azt akarja, hogy hazája szebb, boldogabb időket éljen.

Az ünnepség után Árvay Árpád koszorút helyezett el a losonci országzászló emlékmű talpzatára.

Helyijelentőségű hadműveletek a görög-albán harctéren

Belgrád. A Politika athéni jelentése szerint a görög-albán harctérről csak helyi jelentőségű hadműveleteket jelentenek, de ha az időjárás megjavul, döntő elhatározások várhatók. A görögök hivatalos jelentése szerint akma- zárlatot létesítettek az Egei-tengeren. Istanbuli jelentés szerint a török kormány megengedte az élelmiszerek kivitelét Görögország felé.

Olaszország október havi veszteséglistája.

Valahol Olaszországban Stefani: Az olasz főhadiszállás közlése az október, akik október havában hősi halált haltak, illetve megsebesültek. Az anyaországban a halottak száma 6, Észak-Afrikában a halottaké 58, a sebesülteké 137.

Mi a célja a Göring-Laval találkozónak?

Clermont-Fernandból jelenti a Havas-ügynökség. Laval-Göring találkozója irva, a Havas iroda tudósítja megállapítja annak normális keretét. Ez a találkozó beleilleszkedik azokba a tárgyalásokba, amelyek mindkét fél részéről helyesléssel találkoztak. Bizonyos propaganda arto- rekszik, hogy ezt a politikát a francia érdekek- re károsnak tüntesse fel. Ezt egész sor hazug fellevevessel igyekszik alátámasztani. Egyik nap azt híreszteli, hogy Franciaország erről vagy arról a területéről mondott le, másnak gyarmat- ok átadásáról beszélnek. Ezzel akarják megaka- dályozni azt, hogy Franciaország Németországgal békésen együttműködjék. Az igazság az, hogy nem volt szó hétköznapi tárgyalásokról és nem is lesz

addig, amíg Németország háborúja Angliával tart. Pillanatnyilag a cél az, hogy egyezmény jöjjön létre Németország és Franciaország között. Hogy ez mennyiben lehetséges, azt a közeljövő eredményei mutatják meg. (MTI)

Német repülők légibravurja Dél-Angliában.

Berlinből jelenti a Német Távirati Iroda: A német repülők vasárnap reggel sikeresen bombáztak egy délangliai katonai tábor. A német gépek vakmerő legénysége valóságos légi bravurt vitt véghez. Egészen az épületek tetéjéig ereszkedtek le. A bombák pontosan hullottak a sor- ban egymás mellett álló barakok közé és irtóza- gos pusztítást végeztek. Ugyanakkor a legénység gyorstűzelőiből golyózáport indított a tábor la- kóira, akiket vak rémület szállt meg. (MTI)

Berlinből jelenti a Német Távirati Iroda: Va- sárnap a német légi erők Baxhill kikötőjét és pá- lyaudvarát bombázták és súlyosan megrongálták. Egész sor raktárépület borult lángba. (MTI)

Amerikában is megszűnik a demokrácia, ha az Egyesült Államok háborúba lép.

Newyorkból jelenti a Stefani Iroda: Kennedy, az Egyesült Államok londoni nagykövete újsá- g- irók előtt kijelentette, hogy Angliában már vé- ge van a demokráciának és ez a sors várakozik Amerikára is, ha az Egyesült Államok beavat- kozik a háborúba. (MTI)

Tanfolyam önálló kereskedők és iparosok számára

A változott viszonyok folytán az üzleti admi- nisztráció minden vonalán olyan problémák me- rülnek fel, amit az önálló kereskedő és iparos éppen elfoglaltsága miatt nem tud megoldani.

Szükségesnek mutatkozott tehát egy átképző tanfolyam, ami lehetővé tenné az érdeklődőknek a magyarországi jogszabásoknak megfelelő gya- korlati tudnivalók gyors elsajátítását.

A nagyváradi felső kereskedelmi iskola taná- raiból alakult bizottság a tanfelügyelőség és a Kereskedelmi és Iparkamara támogatásával egy tantervet állított össze, mely felöli mindazoknak a tananyagoknak gyakorlati tanítását, melyre a mai helyzetben az önálló vagy önállóságra tö- rekvő kereskedőnek és iparosnak szüksége lehet.

Hogy bárki részére hozzáférhető legyen, a tanfolyamot esti órákban fél 7-től fél 10-ig terje- dő időben tartják.

Tanfolyamok: Könyvvitel, Levelezés (különös tekintettel a helyesírásra.) Német nyelv és levele- zés. Kereskedelmi számtan, kalkuláció. Kereske- delmi jogismeretek. Hírverés. (Reklám.)

Erdeklődni a felsőkereskedelmi iskola (Hitler utca) titkári hivatalában reggel 9-11-ig, délután 4-7-ig lehet, ahol a feltételek és az órák beosz- tása is megtudható.

Az Országos Tűzrendészeti felügyelő szemléje a nagyváradi tűzoltóságnál

Dr. vitéz Kiss Lajos Országos Tűzrendészeti felügyelő az erdélyi szemle körútján Nagyvárad- ra érkezett, s vele jöttek dr. vitéz Endre László, Pest vármegye alispánja, mint az Országos Tűz- oltó Szövetség alelnöke és a székesfőváros tűz- rendészeti és légoltalmi ügyosztályának vezetői. Az előkelő vendégek megtekintették a nagyváradi tűzoltóaktanyát, ahol az éppen kiképzés alatt ál- ló újonc hivatásos tűzoltók és légoltalmi szolgál- atosok oktatása folyt. A laktanya újonnan való berendezése, riasztó berendezése, hálótermek és az iroda helyiségének megszemlélése után a ké- szenléti tűzvédelmi szereknek működő képessége került bemutatás alá. Külön gyakorlatokat mu- tattak be a tűzoltók és a mentők. Az Országos Tűzrendészeti felügyelő és kísérete megtekintette az épülő új laktanyát is. Rehák Tamás tűzoltó- parancsnok felvilágosítása után az országos tűz- rendészeti felügyelő kijelentette, hogy a volt ro- mán katonai tűzoltóság szervezetének alapulvé- telével épülő tűzoltóaktanya lényeges bővítésre egyes részekben átalakításra szorul.

Vitéz Rajnay Károly tábornok, városi kato- nai parancsnoknak meg is tette javaslatát, hogy e kérdés a sürgősségre és a fontos közrendészeti, légoltalmi és a honvédelmi érdeke figyelemmel, miként volna célszerűen megoldható.

Az Országos Tűzrendészeti felügyelő Rehák Tamás tűzoltóparancsnokkal megtárgyalta a tűzoltóság, mentőállomás és a légoltalmi szerve- zet időszzerű személyi és dologi kérdéseit és tel- jes egészében magáévá tette a tűzoltóság jelen- legi vezetőjének és irányban tett intézkedéseit, illetve javaslatait.

Hangsúlyozta az Országos Tűzrendészeti fel- ügyelő, hogy Nagyvárad város tűzoltósága eltér- őleg a multbeli szervezethez, olyként építendő ki, hogy Bihar vármegye és a szomszédos terüle- tek kárelhárító központjaként is működjön.

A délutáni szemle után este 6 órakor tartott csapatszemele alkalmával a kiküldöttekkel együtt megjelent vitéz Rajnay Károly tábornok, mint városi katonai parancsnok és Balassa Márton vármegyei főtanácsos.

A mintegy másfél órai szemle után az oszta- gok díszmenetben vonultak el. Amikor az udvar közepén felálltak a csapatok, díszmenetre ké- szen, dr. vitéz Kiss Lajos Országos Tűzrendészeti felügyelő beszédet intézett hozzájuk és elismerés- sel adózott a kiküldött kiképzőkeretnek.

A szemle befejezése után az országos felgye- lő bizalmas tisztí értekezletet tartott, amelyen részt vettek a nagyváradi önkéntes tűzoltó tisz- tek is. Ezen értekezlet alkalmával Lőrinczy Győ- ző önkéntes tűzoltó alparancsnok mondott üd- vözlő beszédet.

Az országos felügyelő hosszasan beszélgetett azután a tisztekkel, majd kíséretével együtt a Szigligeti színházba ment, ahol végignézték az Erzsébet című színdarabot.

Az országos tűzrendészeti felügyelő és kísé- rete ma tovább utaztak Kolozsvárra.

Időjárás

Mérsékelt szél. Ma országszerte tulnyomóan derült idő. Vasárnap kivált az ország nyugati fe- lében valószínűleg már kissé több felhő. Éjjeli fagy. A nappali hőmérséklet aig változik.

Frenczel Sándor
üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Épület üvegezés
Képkerepezés

Nagyvárad, Szt.-János utca 44
Telefon: 19-13

Isten áldja a tisztos ipart!

Az alföldi rónaság és az erdélyi részek keresztény dolgozó ifjúságának testvéri találkozója

Hatalmas tömegeket mozgató meg a nagyváradai Római Katolikus Legényegylet vasárnapi ünnepsége. A szegediek ajándékszálójának átadása. P. Varga László ünnepi beszéde

Nagyvárad. Saját tud. Ünnepeit ült vasárnap Nagyvárad katolikus magyar munkás és iparos ifjúsága: az anyaországbeli dolgozó ifjúság és a visszatért erdélyrészi dolgozó ifjak első kézszerítésének ünnepét. Szegednek, a történelmi városnak tíz katolikus legényegylete hozta el dísz emlékszálóját a sokat szenvedett nagyváradai Katolikus Legényegyletnek. A nagyváradai egyesület igazi meleg szeretettel fogadta a szegedi testvéreket és a szegedi dolgozó ifjak filléreiből összeállított gyönyörű kiviteli zászlót megillető ünnepség keretében vette át. A szegedi és nagyváradai katolikus ifjak hatalmas ünneplő tömegét láttuk fölvonulni vasárnap a váradai utcán színes lobogóik alatt s alig hisszük, hogy fejelemzett sorok, bátor hitvallásuk ne hatotta volna meg még azokat is, akik eddig sajnálatos közönnyel, vagy talán ellenségesen viselkedtek a keresztény ifjúság megmozdulásaival szemben. A vasárnapi ünnep kiemelkedett a megszokott ünnepélyek sorozatából: ünnepe volt nemcsak a nehéz időkben is szüntelen dolgozó Legényegyletnek, de ünnepe volt egész Nagyvárad dolgozó ifjúságának — s az egész nagyváradai magyar keresztény társadalomnak.

Befut a szegediek vonata...

Szombaton este tíz óra után néhány perccel érkezett meg a szegedi legényegyletek több mint kétszázötven főből álló küldöttsége. Fogadtatásukra a pályaudvaron a Katolikus Legényegylet teljes vezetőségén és tagjain kívül megjelent *Andrási* Ede zenetanár, orsz. karnagy vezetése alatt a Legényegylet keretében működő *Liszt* Ferenc Ének- és Zenekar, megjelentek a Legényegylet pártoló tagjai és a tagok hozzátartozói. Ott láttuk *Wallner* László vezetésével a velencei katolikusokat. *Füstös* Gyula vezetésével a szegedi-telepieket, *Hesz* Márta és *Sándor* Edit vezetésével a Katolikus Dolgozó Leányok csoportját, *Kovács* Antal, a Nemzeti Munkaközpont képviselőjét, *Tasnády* András főhadnagy vezénylete alatt a volt polgárőrség díszszázadát, *Rehák* Tamás tűzoltóparancsnok vezetésével a tűzoltók fúvós zenekarát s a nagyváradai keresztény társadalom számos más tagját. Színes zászlók lobogtak, hatalmas főnyi tömeg várakozott a pályaudvar tornácán. Egyszerre fölesendült a Himnusz, majd a Rákóczi-induló: befutott a szegediek vonata. A négy különkocsiból leszálló vendégeket elsőnek *Windisch* Zoltán legényegyleti tag üdvözölte keresetlen, meleg szavakkal, a polgárőrség nevében *Billei* Ferenc, míg

a velenceiek nevében *Wallner* László mondott rövid üdvözlőbeszédet. Az üdvözlőszavakra *Abalaka* György szegedi közlörvényhatósági bizottsági tag, a szeged-mórávárosi Katolikus Legényegylet világi elnöke választott zamatos „szögedies” tájszólásban, megköszönve a meleg fogadtatást, amiben őket részesítették. A több, mint ötszáz főre menő hatalmas tömeg, fegyelmzett, zárt sorokban a tűzoltók zenekarának pattogó indulói és a legényegyleti fiúk vidám nótáinak hangjai mellett vonultak a Katolikus Legényegylet Teleki-utcai székházába. Itt mint

„A szegedi rónaság ölelkezik itt össze a nagyváradai dombokkal”

Vasárnap reggel 9 órakor a püspöki székesegyházban csendes szentmisén vettek részt az ünneplők, amelyet dr. *Schiffert* Béla apostoli kormányzó helynök celebrált nagy segédlettel. Evangéliumkor megáldotta a szegediek nemzetiszínű ajándékszálóját s magaszárnyalású beszédben mutatott rá az ünnep jelentőségére.

— A szegedi rónaság ölelkezik itt ma össze a nagyváradai dombokkal és nem fog elválni tőle többé soha, — mondotta beszédében, majd a magyar nemzeti zászló jelentőségét méltatta. Foglalkozott a kereszténységnek a munka szeretetére tanító nagy erejével, kijelentve, hogy az igazi keresztény embert nem kell tanítani a munka megbecsülésére, mert a munka szeretetét a kereszténység hozta magával. És a nemzeti lobogó figyelmest bennün-

Váradiaak!

Ha finom, halk
cigánymuzsikát
akartok hallani,

keressétek fel PESTEN, a

Tarján-

étteremben

debreceni

Kiss Lajost

házigazda dr. *Tempfli* István igazgató fogadta a vendégeket, akik rövid ismerkedés után a legényegyleti tagoknál kijelölt szállásaikra vonultak.

ket arra, hogy a keresztény Magyarország gondolatában, eszményében kell élnünk és dolgozunk.”

Beszéde befejező részében hangsúlyozta, hogy a nagyváradai Katolikus Legényegylet a megszállás nehéz évtizedei alatt sem tagadta meg magyarságát, hivatását s arra buzdította az ifjakat, hogy munkájukat magyar keresztény szívvel és lelkesedéssel folytassák a jövőben is.

Szentáldozáskor a szegediek és a váradiaak közös szentáldozáshoz járultak. Szentmise végén fölcsendült az ősi székesegyház boltívei alatt a Himnusz. Szentmise után a szegediek nevében *Fabian* Ferenc délkerületi titkár, míg a nagyváradiaak nevében *M. Sztupka* Tibor koszorúzta meg Szent László király szobrát.

Díszgyűlés a zsúfolásig telt Katolikus Körben

Katonás rendben zászlóerdő alatt vonult az ünneplő sereg a Katolikus Körbe, ahol kezdetét vette a díszgyűlés. A kör nagytermét zsúfolásig megtöltötte Nagyvárad katolikus közönsége. A városparancsnokságot maga vitéz *Rajnay* Károly tábornok, városi katonai parancsnok képviselte. Megjelent ezenkívül a díszgyűlésen a római katolikus káptalan képviselője, a világi és szerzetes papság képviselői és a különböző egyházi, kulturális és polgári egyesületek, iskolák és intézmények vezetői és tagjai.

Kéler Béla: „Rákóczi nyitánya” vezette be a műsort. A nyitányt a *Liszt* Ferenc Zenekar katonai fúvósokkal kiegészített kara adta elő *Andrási* Ede orsz. karnagy vezénylete alatt.

Mellau István, pápai kamarás, plébános, az egyesület egyházi elnöke mondott ezután ünnepi megnyitót.

— Azzal a szeretettel fogadunk ölelő karjainkba benneteket, — mondotta többek között, — amilyen szeretettel jöttetek ti hozzánk. Mi ma veletek örömmünnepeit akarunk ülni: a magyar szabadság ünnepét! Azt ünnepeljük, hogy a csonka Magyarország és Erdély ismét egységes — bár még nem egész — édes hazája lett az itt élő keresztény magyar tábornak.

Kiss József, szegedi belvárosi legényegyleti dékán adta azután át öntudatos, buzdító beszéd kíséretében a díszzászlót a nagyváradiaaknak. *Sáhy* József, a nagyváradai Legényegylet másoddekánya köszönte meg az ajándékot s ígéretet tett arra, hogy ezzel a zászlóval a nagyváradai egyesület végig fog még vonulni

azokon a magyar városokon és falvakon, amelyek a szomorú rabságból nem szabadulhattak föl velünk együtt.

Osváld Pál jelenlegi tanári plébánosnak, a Legényegylet volt igazgatójának üdvözlőtáviratát olvasták föl ezután. A közönség lelkesen ünnepelte az egyesület egykori szeretett igazgatóját.

„Ennek az ifjúságnak csak egy pártja van: az egész dolgozó magyarság!”

A díszgyűlés műsorának legértékesebb pontja következett: *P. Varga László* S. J. hatalmas, minden hallgatót magával ragadó előadása.

— Azért is jöttünk össze két nagy vidéki város dolgozó fiatalosága a szegediek, akik az újjászületés városából jöttünk és a váradiaak, akik visszatérték, hogy megmondjuk egymásnak és ennek a városnak, ennek az országnak is, hogy az új határok között új élet is kezdődik. Es most bemutatom az anyaország szociális arcképét, ez az arc kettős, az egyik a multba néz a konzervatívaké ez, akik azt hiszik a világ mindig egyformán jó és rossz és azért hagyjuk nyugodtan menni a maga útján. A másik arc a fiatal magyarságé, amely nem akar beletörődni a változhatatlanba és csak akkor érzi magát boldognak, ha minden dolgozó magyar kenyérré és otthonra talál. Ezért akarja ez a fiatalság az összefogást, ezért tömörültek már több mint kétszáz ezren a Magyar Szociális Népmozgalom táborába, hogy megszervezzék a felelősséget, amellyel az erősek tartoznak a gyöngéknél. Amellyel az egész társadalom tartozik egyes tagjainak. Ez a hivatásrendi mozgalom programja. E mozgalom célja, hogy a munka jogát érvényesítse minden más nem iga-

Jó forgalmu

hentesüzlet

berendezéssel eladó. **Barátky**
Gyár-utca 31

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30 P, fél évre 15 P, egy órára 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.

NAGYBÁNYÁN VISSZAÁLLÍTOTTÁK REGI HELYÉRE SZENT ISTVÁN SZOBORÁT. Nagybánya. (MTI) Szent István király szobrát, amelyet a románok annakidején eltávolítottak, vasárnap visszaállították helyére, a Nagy Lajos király korabeli István torony kapujába. A nagyszabású ünnepségeket körmenet vezette be. A felavatást **Pakocs Károly** kanonok, országgyűlési képviselő, a kiváló költő vezette a polgári és katonai előkelőségek jelenlétében.

Cserkész-vendégek Nagyváradon. Saját tud. Vasárnap nagyobb számú cserkészcsapat érkezett Nagyváradra, hogy az itteni középiskolás ifjúsággal felvegye az érintkezést és megmutassa az anyaországbeli ifjúsági mozgalmak előrehaladott állapotát. A vendégek a nap folyamán megtekintették a várost, majd délután előadást rendeztek a Katolikus Kör nagytermében. Az előadáson résztvettek a helybeli középiskolák tanulói.

Felhívás Nagyvárad és Bihar megye területén működő orvosokhoz. Minden orvos egyetlen darab és legfeljebb 30 x 40 cm nagyságú névtáblát függeszthet ki az utcára. Ezt a rendelkezést a mai naptól kezdődő egy héten belül kell végrehajtani. Nagyvárad, 1940. november 11. Az **Orvoskamara Intéző Bizottsága**.

A Baross Szövetség Kolozsváron gyűlésezett. Kolozsvárról jelentik: (MTI) Vasárnap volt itt a Baross Szövetség nagygyűlése, amelyen Vargha József miniszter helyett Kádas Károly miniszteri tanácsos fejtette a kormány kereskedelmi terveit a visszacsatolt részekkel kapcsolatban.

2600 éves a japán dinasztia. Tokióból jelentik: (NTI) Az egész japán nép most ünnepli a császári család alapításának 2600 éves fordulóját. Ez alkalommal Hitler kancellár melegen üdvözölte a japán császárt.

Bulgária zsidó lakossága megkezdte a kivándorlást. Belgrád. A *Politika* szófiai jelentése szerint a bolgár zsidó törvénykövetésében Bulgária zsidó lakossága megkezdte a kivándorlást Palesztina felé. Eddig mintegy 400 zsidó hagyta el Bulgáriát.

PIHENŐ ÁLLOMÁST RENDEZNEK BE A HAZATELEPÜLŐ BESZARÁBIAI NEMETEKNEK A VÁRADVELENCEI PÁLYAUDVARON. Nagyvárad. Saját tud. A Beszarábiából Németországba áttelepülő németek csoportosan utaznak át magyar területen. Mint illetékes helyről értesülünk, a hazatelepülő németek részére a velencei állomáson pihenő barakkokat építenek s f. hó 16-án közel 2000 főből álló csoport fog ide érkezni. Az átutazókat testvéri fogadtatással várja a német konzulátus, meleg étellel és kényelmes pihenőkkel teszik elviselhetővé az utazás fáradalmait, ezenkívül anyagiilag is támogatják őket.

Kifosztották a Liteczki házaspár lakását. Szatmárnémetiből jelentik: A szatmárnémeti rendőrség jólszervezett betörőbandát tett ártalmatlanná, melynek tagjai: Bleyer Miklós, Rosenbaum Antal és Lövi Márton beismerő vallomást is tettek. Kiderült, hogy nem kevesebb, mint tizennyolc betörést követtek el Szatmáron, s többek között kifosztották a Liteczki festőművészpár lakását is. Megtudták, hogy a művészpár Erdélyben tartózkodik s a magára hagyott lakásban az éléskamra falának felbontása után hatoltak be és elvittek nagybennnyiségű ékszert, ruhaneműt, ezer pengő értékű régi arany- és ezüstpénzeket és ötszáz lei készpénzt. A betörőket már át is adták az ügyészségnek.

VISSZAHELYEZIK NAGYKÁROLYT ÉS A KÖLCSEY- ÉS KOSSUTH-SZOBROKAT. Nagykárolyból jelentik: A nagykárolyi társadalmi és kultúregyesületek körében mozgalom indult meg a lerombolt Kossuth- és Kölcsey-szobrok visszaállítására érdekében. Tervbevétték azt is, hogy az összetört Petőfi- és Révai-émléktáblákat ujakkal cserélik ki. A mozgalom eredményeképpen már meg is alakult a szobor- és emlékmű-bizottság, amelynek munkáját a város magyarságának minden rétege támogatja.

Gazdasági tárgyalások a Szovjet és Románia között. Bukarestből jelentik: (NTI) Bukarestben november 20-án gazdasági tárgyalások kezdődtek Szovjetország és Románia között.

Zászlóavató ünnepély Biharvároson. Saját tud. A Debrecenbe elszakadt református hívek zászlóval ajándékozták meg szeretett egyházukat, hogy kifejezzék ragaszkodásukat szülőfalujuk és ősi egyházuk iránt. A zászlót ünnepélyes keretek között adták át a bihardiószegi református egyháznak. A debreceniek 50 tagú küldöttségét Fias Kálmán református lelkész fogadta az állomáson. Dél előtt 10 órákor templomi istentisztelet volt, amelyen az igétt Magyar Vince református segédlelkész hirdette. Báthory József, Séry Lajos, özv. Bodor Pálné, Jakab Irénke és Törő Sándor beszéde után Fias Kálmán református lelkész, az egyház nevében átveszi a zászlót s felemelő szavakban emlékezik meg a testvér debreceniek buzgóságáról és megköszöni azt. Délben közeledő volt. Az országzászló és levante zászló után, ez immár harmadik zászló a diószegieknek és a sok sok szenvedés után ez is bizonyára hozzájárul, hogy újra öröm és jókedv fakadjon közöttük.

Okleveles tanár rendes és magántanulók lelkészmérési előkészítését csoportosan is vállalja; magyar nyelv és helyesírást, gép- és gyorsírást, könyvelés-levelezést jutányosan tanít. Nagyvárad, **Beöthy Ödön-u. 42.**, kapuval szemben.

KIFOSZTOTTÁK PINTÉR JENŐ LAKÁSÁT. Budapestről jelentik: Tegnap ment végbe nagy részvét mellett **Pintér Jenő**, az európai hírvélemény magyar irodalomtörténész temetése, amelyen az egész magyar irodalmi világ képviseltette magát. Természetesen **Pintér Jenő** családja is a temetésen volt. Ezt az időt használták fel elvetemült betörők arra, hogy alkuleccsal felnyissák **Pintér Jenő** lakását, ahonnan valamennyi szekrény feltörése után, több ezer pengő értékű ruhaneműt, ékszert és készpénzt vittek magukkal. A vakmerő betörést csak temetés után vették észre a család tagjai. A rendőrség széleskörű nyomozást indított az elvetemült betörők kézrekerítésére.

Nagyméretű római sirkamrára bukkantak a pécsi sétány rendezésénél. Pécsről jelentik: Pécs városa megkezdte a felsőszéki park rendezését, amelynek folyamán a Dóm-térhez hasonló hétkaréjos római épületet ástak ki. A festett sirkamrák és az országoshírű Krisztus monogrammos ökeresztény festett sirkamra feltételezhetővé tette, hogy egy síremlékben gazdag temető területnek egyik centruma volt a hétkaréjos épület. E felfedésből kiindulva a park végleges rendezése előtt a Városi Múzeum kutatókat kezdett a területen. Az eddig meghuzott próbák már eredményre vezettek; a hétkaréjos római épület közelében ugyanis egy nagyméretű római sirkamra, kőepitványú téglával fedett római sírok, középkori falak és egy nagyobb középkori épület (templom?) alapfalai kerültek elő, pedig a kutatás még csak kis részét érintette a területnek. A nagyértékű, ritka lelet feltárása tovább folyik.

Biztosítási Lexikon. Ezen a címen Fejérváry Ervin biztosítási szakíró, sajtókamarai tag szerkesztésében a biztosítás elméleti, gyakorlati, technikai és jogi kérdéseit lexikálisan ismertető szakkönyv jelenik meg. Az anyaországhoz most visszatért országrészekben fennálló biztosítások a magyar biztosító magánvállalatokhoz kerültek vissza, tehát most minden biztosítási kérdésben újból a magyar vonatkozó törvények és rendeletek irányadók. Éppen ezért a visszacsatolt területi és keletmagyarországi területen lévő iparvállalatoknak, földbirtokosoknak — de általában mindenkinek, akinek biztosítási kérdésekkel gyakrabban kell foglalkozni, — érdeke, hogy ebben a nagy és fontos kérdéskörben kiismerje magát. A Biztosítási Lexikon pontos utbaigazító sokkal szolgál. A könyv bolti ára 12.50 pengő, de a Magyar Lapok kiadóhivatala utján 10 pengő előjegyzési áron megrendelhető.

A Bocskai-sapka kötelez...!

Kedves divat, szép viselet a Bocskai-sapka, különösen fiatal leányoknak remekül áll. De, sajnos, sokan visszaélnék vele. Illetéktelenek viselik s már-már az a veszély fenyeget, hogy lejárják ezt a szép magyar viseletet, aminek pedig általánossá kellene válnia és ki kellene, hogy szorítsa azokat a neveléses női kalapokat, amelyek mostanában itt-ott divatba.

De ha akadnak személyek, akiknek a fejéről le kellene tanácsolni a Bocskai-sapkát, helyek is vannak, ahol ennek viselése legalábbis nem ildomos. Mert aki a Bocskai sapkát a fejére teszi, az elképzeltetlenség nem csupán az arc és a viselet kellemes összhangjára törekszik, hanem egyúttal magyar öntudatáról is tanubizonyosságot kíván tenni. Ezzel az öntudattal azonban nem egyeztetetők össze sok-sok Bocskai sapkatulajdonos cselekvései. Például: Bocskai sapkás fiatal leányokat figyeltem meg olyan zsidó üzletekben, amelyek nem egyeduralommal képviselik az illető szakmát Nagyváradon. Sőt: a kérdéses üzletágak árút keresztény magyar boltokban éppoly jól, esetleg még jobban meg lehet vásárolni. S ezek a fiatal leányok, Bocskai sapkával bájos fejükön, mégis a zsidó üzletbe vitték a pénzüket. Ajánlanám, hogy máskor díszes magyar ruhában, ünnepélyes felvonulással, zenekísérettel, esetleg a Rákóczi induló verpezsdítő ütemére lépdelve tegyék ezt: hátha így még stílusosabb volna...

Tudommal egyes anyaországbeli városokban, például Szegeden is, ifjú csoportok álltak őrt a keresztény magyar kereskedelem felvirágoztatásáért folytatott küzdelem során a zsidó üzletek előtt és fényképfelvételeket készítettek azokról a keresztény magyaroktól, akik nagy csomagokkal megrakodva léptek ki az utcákra, zsákok és mörccok boltjaiból. Ezeket a fényképeket, amelyek gyakran keresztény közületek köztiszteletben álló vezető személyiségeit, keresztény intézmények alkalmazottait ábrázolták, díszes galériába foglalva függesztették ki, amit lassan-lassan szégyentáblának kezdtek nevezni a városban... Értésülesem szerint ennek a fényképezéses, szégyentábla-rendszernek meg is volt a kívánt eredménye...

Honnan tudják a zsidóknál vásároló, Bocskai sapkás kisasszonyok, hogy Nagyváradon nem indult még meg hasonló mozgalom? Olyan biztosak felőle, hogy nagyváradon ifjak nem fényképezgetnek ugyanilyen módon máris? ... Hogy Nagyváradon nem készülnek ugyanilyen díszes galériák, ugyanilyen szégyentáblák — máris? ...
(j. b.)

A Nemzeti Munkaközpont közleményei. A Nemzeti Munkaközpont titkársága közli, hogy az építőipari munkások vezetősége kedden este, továbbá szerda este tagértekezletet tart a Munkás Otthon helyiségében. — A nagyváradon hús- és rokonipari munkások csütörtökön este a Munkás Otthon helyiségben értekezletet tartanak. Napirend: a 8 órás munkanap bevezetése és a fixizetések rendezése.

A DUNÁBA ZUHANT A MARGIT-HIDRÓL EGY GÉPKOCSI. Budapest. A *Mai Nap* írja: Vasárnap reggel 7 órakor a Margit-hid pesti bejáratánál **Buday Kálmán** banktisztviselő gépkocsin haladt Buda felé a hídon keresztül. Gépkocsija megcsúszott és mekírohant a híd vaskorlátjának. Belezuhan a Dunába. A híd alatti állomásozó motoros rendőri mentőcsónak személyzete **Buday Kálmánt** kimentette, de a kocsi elsüllyedt a vízben. **Buday** agyrázkódást és súlyos, de nem életveszélyes sérüléseket szenvedett. Kórházba szállították.

Rögtönítelő bíróság elé állítják Klima Józsefet és társait. Budapestről jelentik: (MTI) **Klima József** állásnélküli magántisztviselőt kilenc társával együtt rögtönítelő bíróság elé állítják. A bíróság hétfőn délelőtt 10 órakor ült össze. A vádlottak az 1921. évi III. tc.-ben megállapított büncselekményt követték el azért, hogy fegyveres alakulatot szerveztek és erőszakosan magukhoz akarták ragadni a hatalmat. A vádlottaknál több fegyvert és mintegy 1240 kézigranátot találtak. A rögtönítelő bíróság ítélete vagy a teljes felmentés vagy a kivégzés.

Jön! Jókai Mór halhatatlan remek műve filmen Jön!

Szegény gazdagok

Ma utoljára: **Bors István**

Az **Apolló** Mozgóban

Kincslelet az Alföldön

Szolnok mellett, Jászkarajenő község határában az aranynál is értékesebb kincseket találtak. Ott aknázzák ki az egész világon páratlanul álló gyógyforrásokat, amelyek a gyomor-, epe-, enyvesbajokat gyógyítják. A forrásvízzel, a Míra glauheros gyógyvízzel — orvosi tanács és ellen-

őrzés mellett — 4—6 hetes kúra tartandó! Veszélytelen, természetes fogyasztószer is. Kapható patikában, drogériában, fűszerkereskedésben, fölerakat: Rothbart és Salgó, Szarvas-sor 23. sz.

Időszerű gazdasági útmutató

A visszatért országrészeknek az anyaország gazdasági rendjébe való zökkenésmentes bekapcsolódása

(Tizenharmadik közlemény.)

A vagyoadó tételei szintén progresszív | alapon vannak felállítva. Néhány jellemző tétel:

5.000.— P-től	6.000.— P-ig	az adótétel	6.— P.
10.000.—	12.000.—	" "	12.—
20.000.—	24.000.—	" "	24.—
50.000.—	55.000.—	" "	55.—
80.000.—	85.000.—	" "	85.—
100.000.—	105.000.—	" "	105.—
200.000.—	210.000.—	" "	236.—

Adókulcsok. Járulékos és pótdadók

A földadó kulcsa a kataszteri tiszta jövedelemnek 20%-a, pengőértékre átszámítva, a kataszteri tisztajövedelem koronaösszegének 23,2%-a.

A házadó kulcsa: Budapesten 17%, törvényhatósági joggal felruházott és megyei városokban 16%, egyéb helyeken 14%. A rendkívüli pótdadók Budapesten 6,7%, törvényhatósági és megyei városokban 6,6%, egyéb helyeken 6,4%.

Községi pótdadó a jövedelem- és vagyoadó, továbbá a keresetiadó és a rokkantellátásiadó kivételével a többi egyenesadók után jár. Kulcsát az egyes községek állapítják meg.

Utadó a jövedelem- és vagyoadón kívül az összes többi egyenesadók után jár. Kulcsa törvényhatóságonként 10—17% között változó.

Nyilvános betegápolási és gyermekgondozási pótdadó a jövedelem- és vagyoadó, továbbá a rokkantellátásiadó kivételével az összes többi egyenesadók után jár. Kulcsa az alapadók 16%-a.

Kereskedelmi- és iparkamarai illeték az általános keresetiadó után jár, de csak a kereskedők és iparosok fizetik. Kulcsa kamarán-

ként változó, 3,5—6% között.

A mezőgazdasági kamarai illeték kulcsa általában a földadó 2%-a, a maximálisan 4%-a, a földhasznóbérletek után az általános keresetiadó 2%-a.

A személyvarozási illeték alapja a házadó alapjául szolgáló nyers bérjövedelem. Városonként változó.

Inségjárulék a jövedelemadó, társulatadó és a tantemadó 20%-a, az általános keresetiadó-alap két százaléka, vagyis a kereseti adónak 40%-a. Ha a keresetiadóalap az évi 500 pengőt nem éri el, úgy az inségjárulék kivételese elmarad.

A rokkantellátási adó a földadó, házadó, keresetiadó, társulatiadó, társulati vagyoadó, tantemadó, jövedelem- és vagyoadó után jár. A hadiárvák, hadirokkantak és hadiözvegyek a hadiellátás tartama alatt mentesek a rokkantellátási adó fizetése alól. Ha az alapadók együttes összege 240 pengő, vagy azon felül van, a rokkantellátásiadó ezen alapadók 10%-a. Ha az alapadók együttes összege 240 pengőn alul van, a rokkantellátásiadó tabella alapján állapítatik meg.

Forgalmi adó

Mindenki, aki az őstermelés keretén kívül, áruk forgalombahozásával vagy munkák végzésével önállóan és keresetszerűen foglalkozik, forgalmi adó alá esik. A forgalmi adóalap a nyers bevétel. Az a körülmény, hogy az áru előzőleg már viselt, vagy utóbb még visel forgalmi adót, az adókötelezettségen nem változtat. Külföldről történő árubehozatal esetén egy forgalmi adót már a vámkezelés alkalmával le kell róni. A kivétel és átvitel adómentes, sőt a pénzügyminiszter a külföldre szállított áru után a belföldi előállításához felhasznált üzemi és termelési anyagszükséglet beszerzésekor és az áru esetleges belföldi átruházásakor bárki által fizetett forgalmi adót (adókváltságot), fenyűzési forgalmi adót megtérítheti az áru külföldre szállítójának.

Forgalmi adókváltság. Fázis adó

Az általános forgalmi adónak adókváltságban való megállapítása azt jelenti, hogy azt a többszöri forgalmi adót, amelyet az áruknak minden átruházása után külön kell megfizet-

ni, egy adózó egy összegben rója le olyan módon, hogy a lerovás által az áruknak az adólerovást követő, esetleg megelőző forgalma az ismételt adózás alól mentesüljön. Az adókváltság rendszer, vagy másként egyfázisú forgalmi adó, legfőbb előnye abban áll, hogy számtalan kis adózó, iparost és kereskedőt mentesít a forgalmiadó alanyiság alól, vagyis attól a kötelezettségtől, hogy az általános forgalmi adót lerójják. A forgalmi adókváltságot belföldi előállítás esetén a gyártás helyén, behozatal esetén a vámánál kell leróni; elvileg tehát minden további feldolgozási, illetve forgalombahozási cselekmény mentesül a forgalmi adózás alól, aminek nagy technikai előnyei vannak a kisemberek szempontjából. Az ipari és kereskedelmi forgalomnak már kb. 80%-a váltásgolva van és ilyenformán elenyésző azoknak a cikkeknek a száma, amelyek még általános forgalmi adó alá esnek. Itt és sok esetben átalányozás és adókváltság rendszer alapján jelentős könnyítéseket nyújt a kincstár.

Az általános forgalmi adó kulcsa a belföldi forgalomban és a vámforgalmi adónál 4%, a forgalmi adókváltság kulcsa cikkenként változik és 1 1/2%-tól 28%-ig terjed, a fenyűzési forgalmi adókulcsa a belföldi forgalomban 15%, a gyártási helynél és vámnál 18%, a pezsgő- és habzó boré 25%.

(Folytatjuk.)

Fiatal kereskedőket képeznek ki Bécsben Délkelet-Európa részére

Különös eséllyel jelentkezhetnek az erdélyrészi ifjak, akik két délkelet-európai nyelvet ismernek

A német közgazdaság vezető körei a berlini középeurópai közgazdasági nap intézménye révén a bécsi világkereskedelmi főiskolán „délkeleti alapítványt” létesítettek fiatal kereskedőknek Délkelet-Európa számára való képzésére. Az alapítvány célja az, hogy fiatal kereskedőknek, akik megfelelő előképzéssel és bizonyos kereskedelmi gyakorlattal rendelkeznek, a délkelet-európai gazdasági élet és a délkeleti nyelvek ismeretét lehetővé tegye.

A kiképzés időtartama négy félév, a bécsi világkereskedelmi főiskolán.

Felvételez jelentkezhetnek a Német Birodalom és a délkelet-európai országok állampolgárai, ha érettségi bizonyítvánnyal rendelkeznek és kereskedői képzettségüket igazolni tudják. Kivételes esetekben egy legalább ötéves kereskedői gyakorlat pótolhatja az érettségi bizonyítványt.

A kiképzés mindenekelőtt a következő tárgyakból történik:

1. Délkelet-Európa gazdasági földrajza, gazdasági ismeretek.

2. Kereskedelmi szerződés-politika, fizetési és elszámolási egyezmények, deviza-, vám- és kereskedelmi jog a délkelet-európai államokban, különös tekintettel az egymás közötti és a Németországgal való forgalomra.

3. A Délkelet-Európa sajtója és propaganda intézményei, valamint azok célkitűzései.

4. Bulgár, ujjögörög, magyar, román, szerb-horvát, szlovák, cseh, török nyelvtanítás.

Az első félévben általános ismereteket nyújtanak a délkelet-európai térről s gazdasági viszonyairól. A második és harmadik félévben be-

Oskutatás és nemesség
leszármazás, előnév, címer megállapítása és igazolása tárgyában forduljon a **HERALDIKA nemességi irodához**, Budapest, IV. Gróf Károlyi-ucca 14. Telefon: 381-199, 184-644.

hatóan ismertetik az egyes délkelet-európai országokat. Az utolsó félévben a délkeleti gazdasági élet időszerű kérdéseit ismertetik. A kiképzés rendszeres előadásokkal, vendéglátásokkal, kirándulásokkal stb. történik.

A birodalmi német hallgatók két délkelet-európai nyelvet kötelesek hallgatni. Külföldieknek igazolniuk kell, hogy tudnak németül, de emellett anyanyelvükön kívül még egy más délkelet-európai nyelvet is felvesznek a kötelező tárgyak közé. A kiképzést össze lehet kötni rendes főiskolai tanulmányoknak, akár más bécsi világkereskedelmi főiskolán, akár más bécsi főiskolán, esetleg a bécsi konzulakadémián való végzésével.

Minden félév végén vizsga van, a tanulmányok befejeztével általános vizsgáztatás következik, amelynek eredményéről főiskolai bizonyítványt adnak ki.

A kiképzés díjtalan, vagyis az előadások hallgatásáért, a könyvtárak látogatásáért és a vizsgákért nem szednek díjakat. Ellátás tekintetében csak annyi kedvezményt helyeznek kilátásba, amennyi a bécsi főiskolák hallgatóinak általában rendelkezésére áll. Kivételes esetben azok a felvételez jelentkezők, akik különleges teljesítményeket tudnak felmutatni, a berlini középeurópai gazdasági nap intézményétől ösztöndíjat nyerhetnek. Az ösztöndíj összege havi 100 birodalmi márka, ami 125 márkára emelhető. Az ösztöndíjat két félévre nyújtják, meghosszabbításról csak a tanulmányok kiváló eredménnyel való végzése esetén lehet szó. Az ösztöndíj elnyeréséhez szükséges, hogy a pályázó több mint közepes érettségi bizonyítvánnyal és egy kereskedelmi üzemből végzett eredményes tevékenységről bizonyítvánnyal rendelkezzen.

A középeurópai gazdasági nap intézménye segítségére lesz a fenti tanfolyam jólvégzett hallgatóinak a megfelelő elhelyezkedésnél, de erre kötelezettséget nem vállal. A második tanulmányi időszak 1941 január 15-én, a harmadik 1941 október 1-én kezdődik.

Közelebbi értesüléseket a nagyváradi német konzul — Schuster Emil ezredes, Hlatky Endre-utca 1. — nyújt.

Alapítási év 1888.

Leitner Márton és Fiai

Dús választék textil- és divatcikkekben. Azországlegkiválóbb gyártmányai képviselve — Pamut-, gyapju- és selyemárúk — **Legolcsóbb szabott árak**

Telefon: 24-13

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

SPORT

Győzött a NAC és az NSE

Hengerelt Nagyváradon a zöld-fehérek támadósora. Nagybányán a hazai együttes nyerte a „másodrangadót“

Vasárnap két mérkőzést játszottak le az erdélyi bajnokság kolozsvári csoportjában. Az első két helyre, tehát a Nemzeti Bajnokság első osztályához való jutásra pályázó két csapat győzött. A NAC gólzáporos győzelmével ismételtén bebizonyította, hogy jelenleg nincs Erdélyben ellenfele, az NSE pedig a „másodrangadót“ nagy keservesen verte keresztül magát a KAC ellenében. A kolozsvári együttesnek már nem sok esélye van.

A forduló két összeapásának részletei a következők:

NAC—SzSE 7:0 (4:0)

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délután 2 órai kezdettel tartották meg az erzsébetligeti pályán a NAC—SzSE bajnoki mérkőzést. A nagyváradi együttes fölényesen győzött.

Szabados játévezető sipjelére a következő összeállításban sorakoztak fel a csapatok:

NAC: Várdai — Ujvári, Záborszky — Krausz, Juhász, Deményi — Seres, Kovács, Sárvári Bodola, Haláti.

SzSE: Sepsi — Farkas II., Szegedi — Neubauer, Fűr, Bihari — Erdei, Dragos, Csizék, Farkas III., Hidegkuti.

Mezőnyjátékkal indul a küzdelem. A 6. percben bontakozik ki az első pompás akció. Deményi—Juhász—Bodola a labda útja, Bodola meredek dobással szökötti Sárvárit és a középcsatár a kifutó kapus mellett lő, de a labda a léccélről vonalon tutra jut. Erős ostromot indít a NAC. Kovács egyedül tör kapura, kézzel akasztják. Bodola 17 méterről küldött szabadrugása mellé kerül. Sepsi kirugását Bodola azonnal Sárvári elé iveli, de a középcsatár lövése is a léccél mellé sikerül. Kovács 16-osról küldött hatalmas erejű büntetője pedig léccel érintve, fölé megy. A 20. percben Sepsi kiadását Krausz fogja el, Serezt küldi, a jobbszélső beivel és Sárvári góllá értékesíti (1:0). Nagy helyzete van a szatmáriaknak, de Hidegkuti közelről ront. A 31. percben Bodola átkigyózik 4 emberen és a hálóba talál (2:0). Öt perc múlva Kovács váratlanul élesen megszurt labdájára a védők között utat talál a hálóba (3:0). Lassanként alig játszanak szerepet a szatmáriak és a 43. percben Sárvári fordulásból és nehéz szögöl eredményes (4:0).

Szünetben a NAC öltözője vidám, az SzSE-nél utasítják a csapat játékosait, hogy jobban fogják az összekötőket és főleg a középcsatárt.

Szatmári fölényel kezdődik a második félidő. A NAC mintha leállt volna. Több veszélyes helyzet adódik, de Várdai és a szerence ott van. Záborszky bedobással az utolsó pillanatban vág ki egy, a hálóba tartó labdát. A 15. percben Csizék megszökik, Záborszky zavarja és így a lövés 5 lépésről fölé kerül. Végre magához tér a NAC és a csatársor pompás tűzijátékot mutat be, amely a 29. percben újabb eredményre is vezet. Krausz szabadrugása a léccél visszapattan és Bodola, mintegy 18 méterről küldött erős lövése a felső sarokban ül (5:0). Három perc múlva Deményi hosszú előreadását Sárvári remek meghosszabbítással a hálóba továbbítja (6:0). A 38. percben gyors SzSE támadás és a léccél visszapattanó labdát Várdai csak nagy szerencsével vetőde tudja védeni. A 39. percben beállítják a végeredményt. Haláti elszalad a lövése eredményes (7:0). Egy perccel befejezés előtt még Záborszky 55 méterről küldött hatalmas erejű lövését a lécre üti Sepsi.

A győztes csapatból elsősorban a csatársor pompás játékáról kell megemlékezni. Kovács türeményes dolgokat csinált és olyan bombákat eresztett meg, amelyeket eddig nem is láttunk tőle. Bodola és Sárvári képviselik ebben az ötös-

fogásban a lendületet és a lövőkészséget. Minden helyzethől kapura huznak. A mérkőzés legszébb jelenete Bodola második féldőbeli gólja volt. A fedezetsor ez alkalommal kissé ingadozott, de csak percekre, aztán ismét a régi volt.

Az SzSE csapatából a hét gól ellenére Sepsi kapus tüntette ki magát. Tetszett még a két hátvéd és Dragos. Ha egy kis szerencsájuk van, 3 nagy helyzetükből legalább a vigaszgólt megszerzik.

NSE—KAC 2:1 (0:0)

Kolozsvár, 800 néző, játévezető Rubint. Egy-ságesebb volt a nagybányai csapat és a győzelmet megérdemelte. Tény, hogy meg kellett érte dolgozni. A csapatok így álltak fel:

NSE: Hevesi — Hornyák, Holzmann — Tegledi, Domján, Kert — Lukács, Praszler, Perneki, Dallos, Szőke.

KAC: Solyom — Horváth, Vass — Csiki, Páll, Szaniszló II. — Brassai, Szántai, Lukács, Regős, Dobay.

Csapkodás és bizonytalanság jellemzi az első 20 percet. Azután hejlejn mind a két csapat, de a támadásokból hiányzik a átütő erő, Csiki jobbfedeztet megsérül és helyet cserél Brassai-val. Helyesere után a 10. percben a KAC szorzi meg az első gólt, 11-esből, Brassai révén. A 31. percben azonban Praszler egyenlít, négy perc múlva pedig Szőke megszerzi a győztes gólt is.

Az NSE-ből a közvetlen védelem és a csatársor jobbszárnya, a KAC-ból Solyom, Dobay és Szaniszló II. tüntette ki magát.

Amikor titkok kerülnek napvilágra

Az emberek legnagyobb része azt hiszi, hogyha egyszer egy rádiókészüléket vásárol, akkor eleget tett saját kívánságainak és hosszú éveken keresztül zavartalanul élvezheti az éter hullámain keresztül közvetített kultúrát.

Amilyen egyszerű ez a kis tétel, annyira nehéz a gyakorlatba hiánytalanul átültetni. Ma már általánosan ismeretes, hogy a rádiókészülék lelke a rádiócső. Ha ránézünk: egy egyszerű kis üvegbúra, ha szétzörjük: csak néhány lemezdarabot, fémszálat, porcellán-testecskéket és hasonló apróbb dolgokat találunk benne.

A kíváncsiak joggal kérdezhették, hogy e néhány egyszerű alkatrész a csőben hogyan képes messzi, akár tengerentúli adók alig mérhetően csekély sugárzását nagy hangerősszerű vértelg felerősíteni. A válasz igen egyszerű. A tudósok zárt laboratóriumába nem tekinthetünk bele, ha a hosszú tudományos munkásságuk eredménye a tükreletes rádiócső, amelyről ma joggal mondhatjuk, hogy gondolkozik és beszél. A kutató laboratóriumában végzett munka eredménye az, hogy az említett néhány alkatrész megfelelően összeállítva sokszázszorosos erősítést ad.

Philips nemcsak a rádiókészülékek, hanem a rádiócsövek gyártásában is mindig a legelső között volt. Ez annál is inkább érthető, mert a zseniális mérnökök fáradhatatlan hadseregét Nobel-díjas tudós vezeti.

A Philips rádiócsövek precizitása és elsőrendű minősége nem a véletlen műve, hanem a szakadatlan tudományos munka eredménye. Kezdetben a rádiócső fűtőáram-szükséglete fél Ampère körül volt és az erősítési tényezője öt-tízszere. Philipsék ekkor hosszú kísérletezések után megalkották a „Miniwatt“-csöveket, amelyekkel lehetővé tették 3—4 cső gondatlan üzemeltetését. Ugyanekkor gondjuk volt a Philips-mérnököknek arra is, hogy a csövek élettartamát fokozatosan meghosszabbítsák.

Változik a világ, új problémák jöttek. A Philips hálózati fűtőcsövek rögtön forradalmat jelentettek a csőgyártásban. Elődeik népszerűségét még fokozták. Könnyen tehetők, mert a hálózati csövekkel eddig ismeretlen erőfeszítést érhettek el a rádiókészülékek. Ugyanakkor az ehhez szükséges villamoshálózat szolgáltatása az áramot és ezzel mentesítette a rádiókat a telepítőlétesítések és az utánpótlások gondjaitól is. A

BUDAPEST

világhírű gyógyfürdőibe erdélyi testvéreinket szeretettel várjuk. Olcsó téli átalánykurák. Felvilágosítást ad a

Gyógyhelyi Bizottság
Budapest, Vigadó-tér 3

Ismét vereséget szenvedett a Diósgyőr. Budapestről jelentik: A Nemzeti Bajnokság első osztályában, a 11 forduló során meglepetés nem akadt, de váratlan eredmény az Elektromos győzelme Diósgyőrtől és a BSZKRT fölényes sikere Kispest ellenében.

A forduló eredményei a következők:
Ferencváros—Tokod 4:1 (2:0). Újpest—Haladás 4:3 (3:0). Törekvés—Gamma 1:0 (0:0). BSZKRT—Kispest 5:1 (4:1). SALBTC—Szolnok 3:2 (1:0). Elektromos—DIMA VAG 3:0 (0:0).

Rövid sporthirek

Győzött Tözsér. Budapestről jelentik: (MTL.) A magyar—német birkozóviadal második felében a görög-római stílusú viadalban vasárnap a németek győztek 5:2 arányban. Légsúlyban a nagyváradi Tözsér győzött a német Hullheim ellen. A mérkőzés végén állásban Tözsérnek több jó mozanata volt.

Budapest: Vasárnap a WMFC tartalékcsoportban mutatkozott be Marosvári-Marksteiner, a temesvári Ripensia volt középcsatára. (Eddig Marcu volt.) Játéka tetszést aratott.

Bukarest: A Román Kupa negyedszer lejátszott döntőjében a Rapid 2:1 (0:0) arányban verte a Vénust.

tudományos munka azonban itt nem állt meg. Az azóta elmúlt idők során a megnövekedett igényeket sürgősen kieléltették. Ezért a Philips új kombinált rádiócsövei már olyan teljesítményt nyújtanak, amelyet évekkel ezelőtt még 2—3 rádiócső is csak nehezen tudott teljesíteni.

Ezekkel a Philips-csővel azután már többszörös fejadatok oldhatók meg.

Amint ebből a tudományos munkából is látható, a Philips mindenkor a technika legmagasabb fokát nyújtotta és azon volt, hogy a nagyközönség igényeit a legmesszebbmenőleg kielégítse.

Emlékezzünk...

1916. november 12. A román hadszíntéren a tölgyesi szorosban e napon vívott harcban igazi hazaszeretettel izzó magyaros vitézséggel vitte diadalra tűzkeresztségben dr. Kárpáti Miksa, a 15. honvédegyezred római katolikus tartalékos tábori lelkésze a Gyergyóhollódól északra fekvő Bitca Arsurilor magaslat elfoglalásakor az ezred III./6. századának fiatal utoncait.

Kárpáti a nemrég érkezett újonc legénység között tartózkodott a védővonalban a 6. századnál, amikor parancs jött, hogy a zászlóalj tüzérségi előkészítés után rohamra megy az előtte levő Bitca Arsurilor magaslat elfoglalására. A soha tűzben még nem volt ifjú honvédeket kétség szállta meg, amit Kárpáti észrevett és nyomban a legénység buzdításához látott, mert úgy vélte, ha most a századot ott hagyja, a fiatal legénység talán teljesen elveszíti lelki erejét és a rohamban nem állja meg a helyét és lelkes szavakkal buzdította a fiatal harcosokat. A honvédek maguk mellett látva fegyvertelen lelkészüket, megnyugodtak és haláltmegvető bátorsággal megrohmozták a bevehetetlennek látszó sziklafalat.

A II. osztályú lelkészi érdemkereszttel tüntették ki.

Kereskedőknek a legolesobban szállítunk üveg, porcellán, lámpa tábla üveg, diszmi árukat és alpacca evőeszközöket

Eladás nagyban és kicsinyben

Komlós Testvérek Nagyvárad

(Zöldfa) Hlatky Endre-u. 13. — Telefon 13 72

35 perc Kolozsvár
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.

A Magyar Légiforgalmi Rt.
járatai télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Horthy Miklós tér 5
Telefon: 11-17

Megérkezett az olcsó anyaországbeli burgonya a nagyváradí piacra

Olcsó volt a káposzta a hétfői hetipiacon. A többi cikkek ára továbbra is tartott

Nagyvárad. Saját tud. A hétfői hetipiac felhozatala oly nagy volt, hogy még a legutóbbi nagyvásárok felhozatalát is meghaladta. Az árak azonban még a nagy felhozatal ellenére is tartottak. A zöldségpiacon legnagyobb volt a felhozatal a káposztából, úgyhogy a káposzta ára lényegesen olcsóbbodott. Ugyancsak a hétfői piacon jelent meg első ízben az anyaországbeli olcsó burgonya, amelyet a magyarországi Mezőgazdasági Termelők Egyesülete küldött több vagonnal az itteni terménykereskedők rendelkezésére. Az anyaországbeli burgonya hétfőn ötven százalékkal volt olcsóbb az itteni burgonyánál. Az elosztás körül tapasztalt kívánnivalókról lapunk holnapi számában részletesen írunk, ugyancsak foglalkozunk a piacon egyre-másra előforduló szabálytalanságokkal is. A hétfői hetipiac árai egyébként a következők voltak:

Zöldségpiac. (Jó felhozatal.) Levesbevaló zöldség vegyesen kg 15 fillér, bihari burgonya, „Ella rózsá”, kg. 14 fillér, rózsá kg 21 fillér (maximális ár 18 fillér!), anyaországbeli burgonya, „Hópehely”, kg 10 fillér, rózsá kg 14 fillér, hagyma kg 33—45 fillér (maximális ár 33 fillér), fokhagyma fejenként 6—7 fillér, fehér káposzta (felhozatal kb 200 szekérrel) nagytételben százfejenként 10—13 pengő, kelkáposzta fejenként 6 fillértől, karfiol fejenként 14 fillértől, kalarábé fejenként 3 fillértől, téli retek fejenként 3 fillér, zeller fejenként 6 fillér, zöldpaprika (egész nagy) darabonként 15 fillér, aprób drb. 5—6 fillér, paradicsom kg 75 fillér, sülttök darabja (egész kicsi) 30 fillértől, gyvult tök kg 24 fillér. Száraz főzeléknek valók. Szemesbab kg 50—60 fillér, borsó kg 90—100 fillér, lenese kg 90—100 fill., köles kg 90—100 fillér, árpakása kg 60 fillér, pörkölt árpa kg 68 fillér, málliszt kg 40 fillér, tengerikása kg 46 fillér, tengeridara kg 40 fillér, kendermág kg 80 fillér.

Gyümölcsiac. (Közepes felhozatal.) Almán

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árjegyzései:

1940. november 9-én:

Külföldi pénznemek	Pérez	Aru
Kanadai dollár	250.—	300.—
Dinár	7.60	7.80
Dollár U. S. A.	345.—	350.—
Cseh-Morva-Protoktoratusi korona	11.45	11.80
Szlovák korona	11.55	11.90
Leu	3.20	3.40
Lira	17.40	17.90
Svajci frank	79.60	80.60
Svéd korona	81.70	82.70
Külföldi kifizetések		
Athén	8.02 ^{1/2}	3.05 ^{1/2}
Belgrád	7.82	7.88
Berlin	135.70	136.70
Pozsony	11.79	11.93
Bukarest	3.41	3.44
Istanbul	268.—	271.—
London	13.87	14.03
Milánó	17.66	17.8864
Newyork	344.10	347.10
Prága	11.79	11.93
Szofia	4.11	4.15
Stockholm	82.—	82.80
Zürich	79.80	80.60

Kedvezményes leu-árfolyamok:

Külföldi pénznemek	Vételi árfolyam leuban
Külföldi kifizetések	
Milánó	9.50
Zürich	48.75

kívül más gyümölcs alig volt a piacon. Alma kg fajta szerint 30—40 fillértől, dió kg-ként 1 P 50 fillér, gesztenye kg 1 P, som kg 36 fillér.

Tejpiac. Tej literje 28—33 fillér (megállapított ár 24 fillér!), telföl literje 1 pengő, tehéntúró kg 90 fillértől 1 P-ig, falusi vaj kg 4 P 60 fillér. (Megállapított ár 4 P). A maximális árak a következők: Tej literje 24 fillér, tejföl literje 1 P 30 fillér, tehéntúró 1 P 18 fillér, főzővaj kg 4 P teavaj 5 P 30. fillér.

A méz kilója 5 pengő.
Tojás párja 28—30 fillér (megállapított ár 24 fillér!). Gyenge felhozattal.

Halpiac. (Jó felhozatal.) Körösi hal kg 80 fillér, diószegi hal kg, apróbb. 80 fillér, nagyobb 1 P, csuka kg 1 P 20, posyka kg 2 P.

Baromfi. Nagy felhozatal. Rántanivaló csirke párja 2 pengőtől, nagyobb csirke 2 P 50 fillértől, hizott kacsá darabonként 5 pengőtől, hizott liba, kisebb. 7 pengőtől, nagyobb 10 pengőtől, tyúk drb-ja 3 pengőtől. Napraforgóolaj literje 1 P 80—2 pengő.

Apróhirdetések

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Kiadó

üresen, 2 egymásbanyitló szoba, fürdőszoba használattal. — Szaniszló-utca 55. sz.
5, 3, 2 és 1 szobás lakások azonnalra kiadók. Körös-u. 15.

Négyzetes,

parkettás és egyszobás parkettás lakás azonnal kiadó. volt Vaida-Voivod-utca 5. Értekezni Hotel Parkban kettes szoba, déli 12—1 között.

Kiadó

modern új 1 és 2 szobás komfortos lakások a vasútállomás és villamos megálló mellett, központi helyen. v. Bálna-utca 5. Portásnál.

Kétszobás

udvari lakás melléképítményekkel azonnalra kiadó. Akadémia-u. 4.

Kiadók

2, 3 és 4 szobás hallos, modern lakások Nagyvárad, Hitler Adolf-utca 24. Telefon 11-04.

Adás-vétel

Szabó gép

jó állapotban eladó. — Téglavető-u. 33.

Gyermek

vaságy sodronnyal eladó. Párizs-utca 14.

Keményítőgyár,

részvénytársasági keretben, alföldi nagyobb városban, megállapított kontingenssel modern berendezéssel, **jutányosan eladó.** Felvilágosítást nyújt dr. Prónai Ernő ügyvéd, Békéscsaba.

Porgalmas

helyen berendezett cipész műhely, elutazás miatt olcsón eladó. Teleki-u. 12. Péter Miklós.

Jó

csuka téglá 1600 db olcsón eladó. Széles-utca 30. szám.

Perzsáláb bunda jókarban levő eladó. — Megtekinthető d. e. 9—11. d. u. 4—5. Lukács György-utca 58. szám.

Eladó

3 szobás új magánház, gazdálkodásra alkalmas. Varju-u. 20.

Használt

Zephir kályhát keresek. Cím a kiadóban.

Hűlőléle

Elcserélném

Gyulafehérvár központjában, kifogástalan, jókarban levő téglaházamat, mely áll 2 szoba, konyhá lakrészből, Nagyváradon hasonló házáért. **Eladó és elcserélhető még sok** kisebb, nagyobb házak, szőlők és birtokok. — Vekerdy Kálmán ingatlanforgalmi és kereskedelmi irodája, Nagyvárad, Széles-utca 28.

INGATLANT

venni, eladni, cserélni akar, forduljon dr. Simonyi ingatlanforgalmi irodához, Nagyvárad, Rákóczi-ut 2.

Trafikot

keresek, jóforgalmú, lehetőleg Váradon. — Cserébe hasonló Szegediért. Cím: Szeged, Kossuth Lajos-ut 39. Trafik.

Terménypiac. Nagy volt a felhozatal esőves és szemes új kukoricából. Az ó-kukorica eltűnt a piacról. Búzából, árpából, zabból alig volt felhozatal, úgyhogy az árak csak névlegeseknek tekinthetők. Nagyobb üzletkötések a tartott árak miatt alig történtek. Hivatalos árak a következők:

Búza 22.10 P, rozs 18.10 P, árpa 18.20 P, zab 20.30 P, esőves kukorica 11.13 P, szemes-kukorica 16.60 P, bab 40 P, napraforgómag 18.30 P, tökmag 22 P.

Az üzletkötési árak magasabbak voltak a fenti hivatalos árnál.

Fapiac. Csak a korreggeli órákban volt néhány szekér falusi fa a piacon. Percek alatt elkelte valamennyi, szekerenként 34—38 pengőért.

Világsiker

L. BURGER:

Bölcsőre hulló fények és árnyak

Egy bábaasszony naplója

Háromnyomatu művészi fedőlap. 340 oldal. Ara 4 Pengő

Németül eddig 108 kiadás jelent meg.

Takarításért

butorozott szobát és konyhát adok magános nőnek. Pável-utca 20. I. em. 5.

Sürgösen

eladó, elutazás miatt kettőszobás szép magánház 140 ezer leierért, fele összeg egy év alatt fizethető. Dr. Klein Ingatlan és Hiteliroda, Szalárdi-utca 20.

Cserevagon

társat keresek Temesvárra, elcserélném 5 hold szőlőmet villával és házamat. Berkovics Ferenc-utca 34.

Elcserélném

Dicsőszentmártonban speiz dupla pince, lévő 3 szoba, konyha, földgáz világítással és fűtéssel mindenütt beszerelve, kifogástalan jókarban lévő 8 éves téglaházamat 1510 m² méter parcellázható telekkel, a város központjában Nagyváradra cca 15.000 pengő értékben. Megbízott Vekerdy Kálmán ingatlanforgalmi irodája, Nagyvárad, Széles-utca 28. szám.

Olcson

és pontosan készit noi és gyermekruhákat: Magyar nőidivat szalon, Pável-u. 7.

Bélyeg

régi levelet, gyűjteményt veszek. Ajánlatokat levélben „Bélyeg” jellegre, Mosse, Rákóczi-ut 13.

Ujság-makulatura

kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-Nyomda Rt

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:

Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc

a szent László-nyomdát igazgatója